Lesy SR š.p.
Odštepný závod
Švermo 7
971 01 Prievidza

Kontakty:
Lesy SR š.p. OZ Prievidza
046/5422907, 0908[illegible]
www.lesy.sk
LS Duchonky
038/7391294, ls.duchonky@lesy.sk

21. Vážime si odborníkov

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTO

PEFC

My lesníci, starajúc sa o Slovenské lesy, usilujeme sa aj o poznanie našej miestnej lesníckej histórie. Vedie nás k tomu múdrosť, ktorá hovorí: „Kto nepozná svoju minulosť, nechápe súčasnosť, netuší ani svoju budúcnosť". A lesy sú základnou a nevyhnutnou súčasťou budúceho života a zdravého životného prostredia nevyhnutne potrebného pre ľudstvo.

Prvé zmienky o obhospodarovaní okolitých lesov siahajú do dávnejšej minulosti. Vlastníkom miestnych lesov bola vtedy rodina Berénnicovcov. Za čias Erdödyovcov v roku 1726 bola na Kulháni postavená „Jägerha" – obývaná lesníkom – poľovníkom.
Na Kulháni býval personál obhospodarujúci okolité lesy. V Malých Hostiach v budove provizora panstva bolo už v roku 1731 dočasné sídlo lesnej správy pre oblasť Suchej doliny (Zlatníky – Šúov). Správu o tomto lesnom úrade (Sylvanatus, Waldamt) máme elte z roku 1772. Ďalšími vlastníkmi okolitých lesov boli Traunovci. Zaslúžili sa o rozvoj sklárskeho priemyslu.
Začiatkom 19. storočia zásluhou majiteľa panstva grófa Antona Trauna vznikli horské osady drevorubačov na Bielej Bukovine za Podkráľom, na Duchonky pri Pražiciach, na Zlievách a tiež v Starej Hute a na Starej Hore. Za 102 rokov vlastníctva výrazne ovplyvnili hospodárnie v lesoch. „Oberjägrom" topoľčianskeho panstva bol Franz Richter (1752-1824). Lesným dozorcom bol Jozef Türinger. Lesný úrad v Pražiciach bol reprezentantom samostatného hospodárskeho odvetvia – lesníctva ako bilančnej jednotky. V roku 1827 evidoval ročnú výšku ťažby po sortimentoch 24765 m3 dreva.

V hlavnej knihe lesného úradu bola presná evidencia príjmov a výdajov dreva i financií. Zrejme prvú mapu lesov panstva vyhotovil v mierke 1:100 viedenských zlatých filkálny inžinier zememerač Johan –Michael Szalaky de Koba v roku 1766.
Významný vplyv na lesnícke dianie mala dlhá vlastníčka grófka Alžbeta Erdödyová. V roku 1838 zriadila lesovne v Bielej Bukovine a Starej Hore i poľovnícke chaty. Pribudli nové lesovne aj na Kulháni.
Najvážnejší význam pre lesnú výrobu i hospodársky rast oblasti ako aj zlepšenie životných podmienok obyvateľov okolitých dedín i Topoľčian mala rodina Stummerovcov. V teritóriu Tovdrnického panstva najvýznamnejšie pozdvihli lesné hospodárstvo i priduženú výrobu.
Z lesníckeho hľadiska to bola najmä realizácia stavby lesnej železničky do Kulháňskej a Duchonskej doliny. Tá umožnila obhospodarovanie lesa i ťažbu dreva v neprístupných dolinách, jeho spracovanie na modernej pile v Topoľčanoch a finalizáciu v podobe parkiet. Rezivo i drevo našlo uplatnenie i za hranicami dnešného Slovenska. V lese začalo pracovať viac ľudí. Prácu v lese riadili odborníci – lesníci. Jedným z nich bol aj Ing. Hubert Bezačinský.

Prof. Ing. HUBERT BEZAČINSKÝ

Narodil sa 6. novembra 1910 v Starom Sambore v Poľsku, neskôr ZSSR, dnes Ukrajina v rodine moravských rodičov, v ktorých lesníctvo bolo mnohogeneračnou tradíciou. Otec Rudolf sa narodil 23.1.1886 a zomrel 20.10.1949. Matka Mária rod. Dolejská sa narodila 11.2.1882 a zomrela 21.11.1956. Jeho otec Rudolf Bezačinský pôsobil od roku 1932 ako správca poľnice Nový Mlýn na veľkostatku Vokrovce v pl. Ochmara Mattagga von Wallenstein (v rodine správcovskej so Stummerovcami). Rudolf bývol a pracoval aky lesník na Zlievach pri obci Závada(12 km) od Kulháňa. Jeho manželka bola učiteľka. Rodiny a gymnázium navštevoval Hubert v Poľsku a dokončil v Olomouci, kde 1928 maturoval. Na Mykolášk sa učil ruštu, francúzsky, nemecky a hovoril česky, poľsky a slovensky. V rokoch 1928- 1934 študoval na lesníckej fakulte VŠZ v Brne. Tu sa spoznáva s Mikulášom Michelčikom st. Ďalšou významnou osobnosťou Slovenského lesníctva. Mikuláš bol jedným zo zakladateľov ÚNOP-u a jeho prvým riaditeľom. Osobné priateľstvo s Mikulášom prerástlo do rodinnej väzby tvadkou i Hubertovou sestrou.
Po ukončení štúdy nastúpil pracovať už v roku 1937 na Kulháňi.
Lesy Protektorátu Čechy i KUNDEŇ vedú spomínanou Ing. HUBERT BEZAČINSKÝ akýr, aky tu nastúpil pracovať. Svedectvo o dlžnobnej práxe v zmysle § 38 zák. Č. XXXI z roky 1879 ukázali, aky „lesný inšpekt" je už z 22.3.1939. Je poverený hájením lesného revíru v katastrálnej obci Zlatníky, časť Kulháň. Revír patrí pod lesný úrad veľkostatku Tovdrnicky. V potvrdení sa píše, že má neverovať zaručenosť, 27 rokov a odborná lesnícky zkúšky. Ďalej sa tu uvádza, že na základe tohto priaznivého svedectva musí byť v jeho službe za verejnej bezpečnostnej orgán, považovaný a aky taký je k nosenia strelnej zbrane oprávnený. Tiež zbrek je od platenia dane oslobodená.
O rok, neskôr v 1940 sa stáva vedúcim polícia v Starej Hute. Nastupuje za zastrelného Otta Prächta. Neskôr sa vyšiel aj vedenia Lesného úradu na veľkostatku Kulháň, kde aj bývol. Kulháňi vlastníka rodina barónu Leopolda Maupa-Stummera.
V rímsky- katolíckym kostole v Závade pri Pražiciach je uvedené, že Bezačinský Hubertus Leonardus Stanislaeus z domovskej obce Veľký Tjnec si berie dňa 14.1.1941 za manželku Mária rod. Masarovič z domovskej obce Bílovice nad Svitavou, Okrsek Bílinou skýlky ukončil na ŠVŠT v Bratislave. Od 8.7.1941 je oprávnený užívať titul inžinier.
Prieskumným spôsobom obnovuje pôvodné hukové porasty. Organizuje a riadi lesnícky činnosť a spríslušnosuje porastov. Je odborne zdatný niečen v oblasti lesníckej, ale aj v technických disciplinách.
Zaujímavým riešením bol jeho projekt 3 km dlhej podzemnej gravitačnej úskrpne na jedna veľká stredová kyľaj (takéj aky sa používala na ňúmej železnici) Bol to aj technicky unikát. Používala sa na zhŕňanie dreva uskladneného počas lesného obdobia. Kyľaj sa umiestnila a pripevnila v strede drevených štúpov. Čo štúpov sa po stranách vyrezali dráčky, ktoré viedli sane. Sane boli po kyľaji vedené kolesom so zariadením upevneným na saniach, ktoré po stranách obopínali kyľaj a dláčik aky brzda v stredích úskrpch. Brzda sa na mierných úskrpch ňukom pevnila a na strmších pritiahla. Samkýrrť začínala pod Vlčím vrškom a bola vedená cez Horný lom, Predlešteň, Dolný lom ky Mankovci k, nakládacej rampe. Z prekládky na Mankovci sa ňom dopravilo až 4000 m3 vyťaženého dreva z lomých oddielov 2, 35 - 38. Z miest lesnej ťažby ky stankrtskej dráhe sa drevo prekládalo konskými zápragmi, kde sa na skládoch "Spandlerovie" - strieborne sa vrovrilo na vozá a vyvážalo, a ať potom sa nakládalo na vagóny.
Na Kulháni prešla ťažbí tiež 2. svetovej vojny. Už takmer rok pred SNP bolo v lesoch veľa zbehov, vojakov či partizánov. Po potlačení SNP je Kulháň striedavo pod kontrolou nemeckých jednotiek i partizánskej brigády veliteľa Anatolija Snežinského, s ktorým sa spoznal osobne. Za konca vojny sa mnohí obyvatelia Kulháňa i rodina Bezačinských presťahovali do Prahe.
V roky 1945 odchádza pracovať na správu ŠL Kysin do oblasti vysoko produktívnych smrekovo-bukovo-jaľových porastov, kde pôsobí do roky 1947.
V rokoch 1947 - 1949 pracuje aky riaditeľ Správy ŠL Solivar v oblasti duborno- bukových porastov.
V rokoch 1950 - 1952 roky pracuje aky lesný inšpektor a referent pre pestovanie na Krajskej správe lesov Solivar. Inicioval a organizoval Ikýšenia, kurzy i inštruktáže v oblasti pestovania lesa.
Jeho bohatá skúsenosť dávali pestovaniu lesa vysoký odborná úroveň. V oblasti lesníctva mal široký rozhľad a a mimoriadne schopnosti. Týmto dosiahol úspechy v lesníctve. Na kpiľdom mnoho nového pôsobenia zostali po ňom vzorne obhospodarované lesy. V roky 1952 bol poverený pedagogický pracovať na Lesníckej fakulte na Katedre pestovania lesov VŠLD vo Zvolene, kde pôsobil 23 rokov. Vo využití svoje bohatej skúsenosti a prenášanosť aplikovanie vedeckých poznatkov do praxi. Rozšíril a prehĺbil poznatky, komunikoval a nevyšiel cyklus v pestovaní lesa, hlavne pri uplatňovaní prirodzenej obnovy, prevodoch, premenách a výberkovom hospodárskom spôsobe. Vo Zvolene pracoval v mnohých vedeckých, pedagogických a riadiacich funkciách. Od roky 1956 bol vedúcim Katedry pestovania lesa. V 1957 ho menovali docentom a v roky 1964 riadnym profesorom pestovania lesa. Bol prodékanom lesníckej fakulty i prorektorom VŠLD vo Zvolene. Prof. Ing. HUBERT BEZAČINSKÝ bol významnou osobnosťou slovenského, ale aj československého lesníctva.
Zomrel vo Zvolene dňa 7. októbra 1975 vo veku 65 rokov.

Profesor Hubert Bezačinský dal Kulháňu pečať významného lesníckeho miesta

Niet inej cesty, len sa vrátiť do našej histórie tvorí,
ktorý jej dávajú slovenský rozmer.
Sme – zdá sa – národ, ktorý má genetický zakódovaní
potrebu opierať sa : o zemi o horu, rozumom
o dejiny, srdcom o osobnosť.

Ivan Kraško

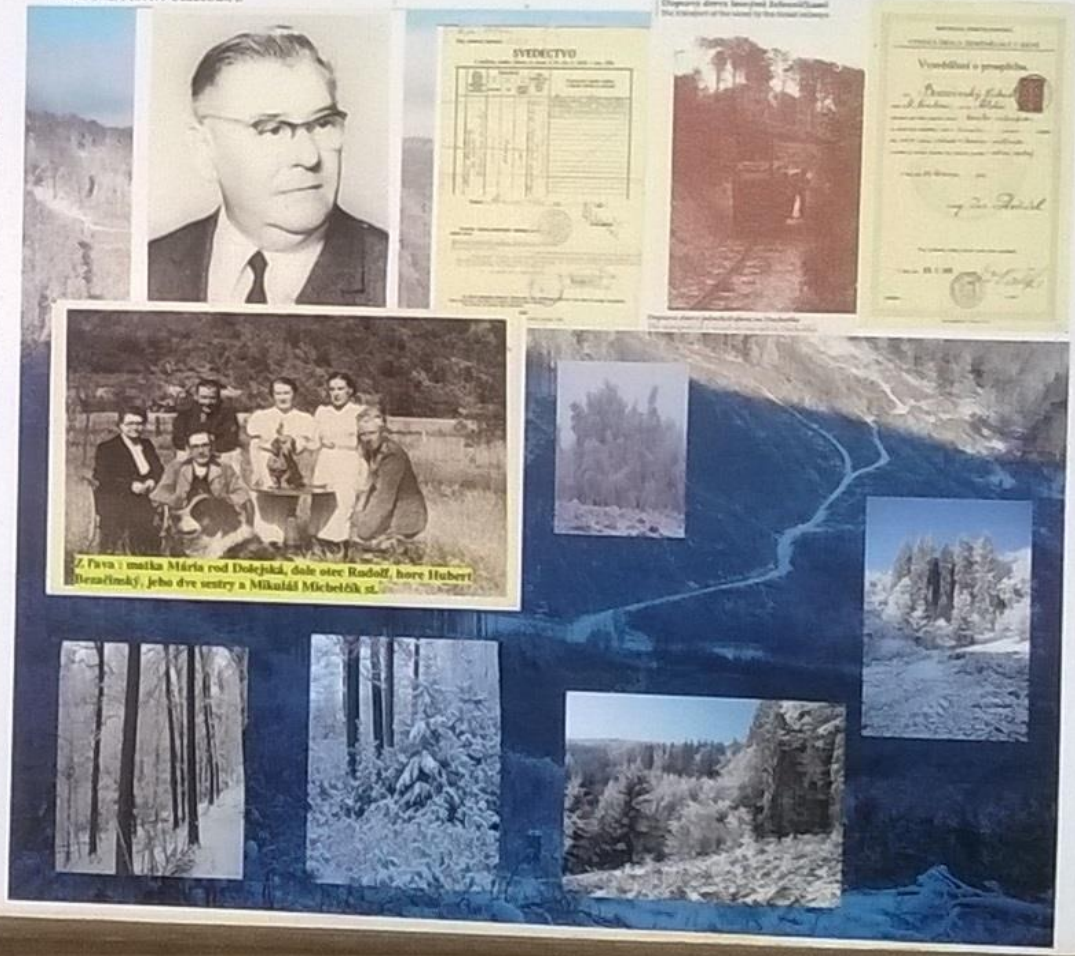

Z ľava : matka Mária rod Dolejská, dole otec Rudolf, hore Hubert Bezačinský, jeho dve sestry a Mikuláš Michelčík st.